

Nr. 7(83)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2018. gada 2. jūlijs

BIBLIOTĒKA, KAS NESTĀV MALĀ

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Ir pienācis jūlijs. Laiks, kad liela daļa darbinieku dodas atvaļinājumā, lai atpūstos un uzkrātu enerģiju jaunam darba periodam. Pirms doties atpūtā, vēlos nedaudz atskatīties uz šajā gadā paveikto.

Darba rezultāts patiešām pārsteidz. Pat neticas, ka pagājuši vien seši mēneši, kopš darbu esam uzsākuši jaunajās telpās.

Gada sākumā jaunās telpas tika piešķandinātas ar dažādiem interesantiem un izglītojošiem pasākumiem gan lasītājiem, gan pašiem darbiniekiem. Pie mums viesojās vēsturnieki, dzejnieki, rakstnieki, mākslinieki un pat pirmie preses pārstāvji. Ir palielinājusies bērnu auditorija, kā arī lasītāji ar citādām lasīšanas grūtībām.

Lai to panāktu, bibliotēka ar prezentācijām piedalījās dažādos semināros, konferencēs, kur stāstīja un demonstrēja savas darbības rezultātus, t.sk., pielāgoto literatūru. Tāpat esam uzsākuši aktīvu publisko bibliotēku informēšanas kampaņu, ar mērķi sasniegt ikvienu Latvijas iedzīvotāju, kuram nepieciešama pielāgotā literatūra (tie nav tikai redzes invalīdi).

Šogad bibliotēka ir pievērsusi pastiprinātu uzmanību cilvēktiesību jautājumiem, kas saistīti ar informācijas pieejamību. Jau iepriekš bibliotēka ir strādājusi kā

konsultatīvais centrs uzņēmumiem un organizācijām, kas pielāgo tekstus Braila rakstā uz zāļu kastītēm, publiskām būvēm vai pilsētvides vajadzībām. Diemžēl bibliotēkai nav tiesību pieprasīt veikt pielāgoto tekstu Braila rakstā pārbaudi pirms objekta nodošanas vai preces palaišanas tirgū, tāpēc nereti tiekam informēti par nepareizu tekstu pielāgojumu Braila rakstā. Tā bija noticis arī ar uzrakstiem Daugavas stadionā, ko vēlāk ar bibliotēkas un «Apeiron» iesaistīšanos nolemts labot.

Bibliotēka iestājas par to, lai ikvienai personai ar vai bez redzes, kustību vai cita veida funkcionāliem traucējumiem ir tiesības uz izglītību, kultūru un sociālo iekļaušanu, nediskriminējot, bet nodrošinot informācijas pieejamību pielāgotā formātā. Pamatojoties uz to, bibliotēka kopā ar Kultūras ministrijas Autortiesību departamentu, Labklājības ministriju un dažādām NVO piedalījās darba grupā, kas strādāja pie Latvijas normatīvo dokumentu izstrādes, lai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1564 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1563 jeb tā sauktā Marrākešas līguma nosacījumi tiktu ieviesti Latvijā. Šis līgums paredz atvieglotu piekļuvi iespieddarbiem personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai drukas lasītspēju citu iemeslu dēļ.

Joprojām bibliotēka turpina jauno grāmatu reproducēšanas darbus gan audio formātā, gan Braila rakstā. Pavisam nesen pie mazajiem lasītājiem nonāca interesanta grāmata «Dievs rada pasauli», kas veidota, apvienojot Braila rakstu ar palielināto druku. Šobrīd notiek darbs pie vēl vienas interesantas grāmatas Braila rakstā «Mūsu Latvija». Tajā plānotas četras taktiļās ilustrācijas no dažādiem materiāliem. Savukārt Skaņu ierakstu studijā top bibliotēkas darbinieku ielasītā grāmata «Latviešu tautas pasakas». Tajā

apkopotas 100 latviešu tautas pasakas, kas apliecina latviešu tautas gudrību, asprātību, humora izjūtu, spēju dzīvespriecīgi paraudzīties uz pasauli, atklājot un izskaidrojot to tēlaini un ar mīlestību.

Neizpaliek arī kultūras programma, ko bibliotēka gatavo gan saviem lasītājiem, gan plašākai sabiedrībai, veicinot savstarpēju integrāciju. Par to vairāk varēsiet uzzināt nākošajā rakstā.

Noslēgumā vēlos novēlēt ikvienam «Bazūnes» lasītājam ziedošu, interesantu un emocijām bagātu vasaru!

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

KĀ BIBLIOTĒKA IELĪGOJA JĀŅUS

Dinija Bite

Projekta «Ielīgojam Jāņu dienu» vadītāja

Dienā, kad kalendārs vēstīja par vasaras sākšanos, t.i., 21. jūnijā, Latvijas Neredzīgo bibliotēka Strazdumuižas estrādē rīkoja Jāņu ielīgošanas pasākumu. Lūk, neliels ieskats tā norisē.

Pasākums sākās ar interaktīvu izstādi bibliotēkas lasītavā «Līgo dienas pieskāriens», kur varēja apskatīt un aptaustīt māla un stikla alus kausus, pansionāta keramikas pulciņa dalībnieku veidotos māla izstrādājumus, biedrības «Alus fans» alus pudeļu etiķešu kolekciju, bibliotēkā pieejamās Jāņu grāmatas, improvizēto Jāņu ugunsroku, kā arī iepazīties ar dažādiem ārstnieciskiem augiem.

Rīta pusē, mūs patīkami pārsteidza atraktīvas lasītājas, kuras bija atnākušas aplīgot bibliotēkas kolektīvu. Tā bija brīnišķīga dāvana Saulgriežos, kā arī lielisks enerģijas avots turpmākajai dienai.

Vakarā Jāņu ielīgošana turpinājās Strazdumuižas estrādē ar pusstundas muzikālu ievadu, kuras laikā apmeklētājiem bija

iespēja klausīties mūsu bibliotēkas krājumā esošās Jāņu dziesmas.

Pasākuma teritorijā bija sagatavotas vairākas aktivitātes.

Latvijas Neredzīgo bibliotēka piedāvāja kopīgi veidot grāmatu «Ielīgojam Jāņu dienu», kur apmeklētāji varēja aizpildīt savu grāmatas lapu, atbildot uz 4 jautājumiem vai uzzīmējot zīmējumu par Jāņu svinēšanas tradīcijām ģimenē. To varēja izdarīt Braila rakstā, redzīgo rakstā vai ierunājot audio lapu.

Aktivitātē «Mobilā bibliotēka» varēja iepazīties ar bibliotēkas krājumā esošajām grāmatām, kā arī saņemt informatīvos materiālus par Jāņu svinēšanas vēsturi un tradīcijām, kā arī brošūru «Tautasdziesmu krātuvīte». Turpat bija iespēja arī uzspēlēt spēli «Pabeidz tautasdziesmu».

Pasākumā piedalījās arī Latvijas Sarkana krusta ar informāciju par dažādiem sadzīviskiem jautājumiem, tai skaitā, «Bērnam droša bērnība», Servisu suņu biedrība TEODORS ar jaunāko suni-pavadoni Serenu un topošo suni-pavadoni Mango.

Savukārt Dienas centra telpās SIA «Exceed» kopā ar Latvijas Neredzīgo biedrību demonstrēja pielāgotās tehnikas jaunumus un jau pieejamo tiflotehniku.

Jāņu ielīgošanas pamatā bija izstrādātais projekts, kas guva finansiālu atbalstu no Rīgas domes. Tāpat tika uzrunāti atbalstītāji, lai varētu nodrošināt bezalkoholiskā alus un siera degustāciju.

Uz aicinājumu atsaucās alus darītava «Vecmuiža», kas uz pasākumu atbrauca ar gaišo un tumšo bezalkoholisko alu, kā arī piedāvāja nogaršot iesala graudus, kas tiek pievienoti alus raudzēšanas procesā. Diemžēl neviens Latvijas siera ražotājs neatsaucās uz aicinājumu, tāpēc bibliotēka pati iegādājās dažādus sierus, ko pasniegt apmeklētājiem. Pūles attaisnojās, jo degustāciju nojumi apmeklēja daudzi.

Pasākuma atklāšanas runu teica KM valsts sekretāra vietnieks kultūrpolitikas jautājumos Uldis Zariņš un Latvijas Neredzīgo bibliotēkas direktore Andra Jākobsone, kura aicināja nosvinēt vasaras sākumu un izbaudīt kopbūšanu.

Koncertā uzstājās vīru ansamblis «Senozols». Bibliotēkas darbinieces deklamēja dzejas kompozīciju «Tautasdziesmu krātuve», kas tika sakārtota, izmantojot bibliotēkā esošās grāmatas. Par muzikālo daļu rūpējās Edijs Fuksis.

Pirms noslēdzošās koncerta daļas, bibliotēka svinīgi apsveica divus sadarbības partnerus: Latvijas Sarkano krustu ar 100-gadi, novēlot, lai pienāk tā diena, kad visiem visapkārt nekas nekait un neviens nesauc pēc palīdzības, jo viss ir izdarīts, visiem ir palīdzēts. Ar 5 gadu jubileju tika sveikta Servisu suņu biedrība TEODORS.

Koncerta noslēgumā uz skatuves kāpa titulētākā kantrīgrupa «Sestā jūdze».

Sakot atvadu vārdus, bibliotēka aicināja ikvienu šajos Jāņos padomāt par tām gaišajām un spēka pilnajām domām, ko ikviens var veltīt Latvijai tās 100-gadē, jo mēs bez savas zemes neesam nekas, tāpat kā Latvija bez savas tautas.

Neskatoties uz sliktajiem laikapstākļiem, Jāņu ielīgošanu apmeklēja daudz skatītāju. Lai pasākumu varētu noorganizēt bija nepieciešama laba, atbalstoša un izdarīga komanda, kurai vēlos pateikt lielu paldies par paveikto. Milzīga pateicība arī brīvprātīgajiem, kuri palīdzēja gan veikt tehniskos darbus, gan arī vadīja aktivitātes. Īpaša pateicība bibliotēkas direktorei Andrai par pacietību un emocionālo atbalstu.

Šis bija mans pirmais projekts, tāpēc jo īpaši svarīga man bija darba komandas iecietība un sapratne. Iegūtā pieredze man palīdzēs turpmākajos projektos.

IESKATS GRĀMATĀ

«OMCE SŪTA SVEICIENUS UN ATVAINOJAS»

Vineta Bite

Braila raksta nodaļas korektore

Sveicināts, dārgais Braila raksta lasītāj, šajā saules pielietajā vasarā! Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājumā ir pieejams Frēdrika Bakmana romāns «Vīrs, vārdā Ūve» (Braila rakstā 5 sējumos) un drīzumā pie lasītājiem nonāks otrs šī rakst-

nieka darbs Braila rakstā «Omce sūta sveicienus un atvainojas» (5 sējumos)

Mēs visi nākam no bērniības...

Elzai ir septiņi gadi (nu gandrīz astoņi). Viņai ir Omce (super vecmāmiņa), kura vienlaicīgi ir arī Elzas Supervarone un vienīgā draudzene, jo meitene ir citāda. Skolas bērni dara Elzai pāri, vecāki ir

šķīrušies un kaimiņi — dīvaini.

Omce pastāsta Elzai par slepenām karalistēm, bruņiniekiem, princesēm, pūķiem, pilīm un vursi no Gandrīz-nomodzemes. Viena no karalistēm ir Miamasa. Elza kļūst par tās bruņinieci. Pienāk laiks, kad meitenei nākas zaudēt savu Supervaroni.

«Kad slimnīcas palātā iezogas rēnā rīta gaisma, Elza pamostas Omces rokās. Bet Omce joprojām ir Miamasā.»

No šā brīža, kad Omce ir mirusi, lai arī pieaugušie viņai tā nesaka, sākas Elzas «dārgumu medības» — spēle, kuras atslēga ir vēstules. Izrādās, ka meitene ir mīlējusi savu vecmāmiņu, tā īsti pat nepazīstot.

Meitenei pieder vārdu burka, kurā viņa krāj piemērotas frāzes. Elza ir gudra, sev nepieciešamo informāciju viņa uzzin Viki-pēdijā.

Elzas misija (uzdevums) atrast vēstules adresātu, kuram Omce atvainojas un sūta sveicienus — lūdz piedot. Tāda ir Elzas pasaka: aiznest Omces atvainošanās, visas līdz pēdējai. Meitene atklāj, ka Omcei bijuši daži suniski draugi, par ko viņa nemaz nebrīnās.

«Mums gribas, lai mūs mīl. Ja ne mīl, tad apbrīno; ja ne apbrīno, tad lai baidās; ja ne baidās, tad lai ienīst un nicina. Mēs par katru cenu gribam citos uzjundīt jūtas. Mūsu dvēsele necieš tukšumu. Tā par katru cenu alkst kontakta.»

Katrā no mums ir draņķis un ne-draņ-

ķis, taču jādzīvo tā, lai tas ne-draņķis ir vairāk. Pilnīgs draņķis nav neviens.

«Ir jācīnās par labo — pa vienai dienai, pa vienam sapnim, lai arī citi saka, ka nevajag, bet citi savukārt, ka tā ir pareizi. Droši vien, ka taisnība ir abiem. Jo dzīve ir gan sarežģīta, gan vienkārša.»

Šis romāns nav uztverams burtiski, tas caurvijas, savijas un pārklājas kā pīne. Karaļvalstis top reālas un realitāte pārtop pasakā. Pasakas varoņi ir blakus.

Kā saka Omce, dzīve ir lielisks piedzīvojums. Ir jādzīvo, jāsmejas, jāsapņo un jādomā jaunas pasakas.

«Nav viegli domāt par nāvi. Nav viegli atvadīties no kāda, ko mīli. Un būt tam, kurš paliek un dzīvo tālāk, ir ļoti, ļoti grūti.» Katram no mums ir kāds, kurš gaida Tur.

«Omce un Elza mēdza kopā skatīties vakara ziņas. Šad un tad Elza vaicāja Omcei, kāpēc pieaugušie vienmēr tik idiotiski izturas cits pret citu. Omce parasti atbildēja, ka pieaugušie caurmērā ir cilvēki, bet cilvēki caurmērā ir lieli maitas. Elza iebilda, ka pa vidu visam šim idiotismam pieaugušie dara arī daudz labu lietu — ir taču, piemēram, kosmosa izpēte, Apvienotās Nācijas, siera šķēlētāji. Omce tad paskaidroja, ka dzīves lielākais triks ir tāds, ka neviens nav ne pilnīgs draņķis, ne absolūts ne-draņķis. Visgrūtākais ir, cik nu vien tas iespējams, noturēties ne-draņķu pusē.»

Smieklī plus asaras — tāda ir šīs grāmatas bilance.

Bazūne

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jaunieguvumi

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.